

Närvarande:	Susanna Löfgren t.f. landshövding, ordf.	
	Marita Ljung landshövding	
Viltförvaltningsdelegation	Anders Häggkvist	
	Martin Trostemo	
	Erik Daabach	
	Lars Ahlin	
	Erika Öhlin - Skype	
	Sven-Åke Draxten	
	Christine Persson - Skype	
	Finn Cromberger - Skype	
	Peter Eriksson	
	Gun Fahlande r- Skype	
	Maja Ramström - Skype	
	Karin Ericson - skype	
	Matt Richardsson - skype	
	Anna Gillgren - Skype	
	Karl Larsson	
	Franciska Rensberg - Skype	
	Marianne Gråik - Skype	
	Kjell-Ove Klemensson - Skype	
Tjänstemän vid Länsstyrelsen	Nicklas Rumm, handläggare	
	Malin Larm, handläggare	
	Emma Andersson, handläggare	
	Jerk Sjöberg, handläggare	
	Johanna Gjersvold, handläggare	
	Olov Hallqvist, viltchef	
	Martin Bergwall. handläggare-skype	
	Liv Ljungström Hagström- skype	
	Jan Östling handläggare	

§ 1 Inledning

Ordföranden välkomnade alla till dagens delegationsammansättningsmöte som sker delvis via Skype och gick igenom de ordningsregler som gäller för dagens möte.

§ 2 Fastställande av dagordning

Sametingets företrädare vill byta plats på beslutsdelen angående förvaltningsmål och intervall med återkopplingen av minimivåvarg som diskuterades under övriga frågor föregående sammansättningsmöte.

Dagordningen fastställdes med den ändringen.

§ 3 Val av justerare

Anders Häggkvist och Martin Trostemo valdes till justerare.

§4 Information-
Återkoppling miniminivå för
varg

Emma Andersson presenterar det underlag som skickades till Naturvårdsverket från samverkansrådet tidigare under veckan angående miniminivå för varg i norra förvaltningsområde.

Susanna Löfgren påtalar att denna fråga kom upp under föregående möte och har hanterats under tiden vilket har resulterat i detta arbete som nu är iväg skickat till naturvårdsverket.

Fäbodbruket ställer frågan om Jämtland kommer slippa miniminivån gällande varg?

Diskussion uppstår kring vargfrågan och Emma Andersson hänvisar till att det nu är upp till Naturvårdsverket att besluta i den frågan.

Jakt och viltvårdsintresset påtalar att Naturvårdsverket har uttalat som om att de enbart ser till den gynnsamma bevarandestatusen i landet angående miniminivåerna.

Beslut

§ 5 Förvaltningsmål och
intervall samtliga stora
rovdjur

Emma Andersson presenterar en presentation angående den nya arbetsordningen för att klargöra vad VFD får besluta om och inte. VFD kommer till exempel inte besluta om tilldelning eller områdesindelning gällande licensjakter.

Emma Andersson presenterar de förvaltningsmål och intervall för stora rovdjur som har beretts sedan oktober 2020. Underlaget består av två alternativ för respektive viltart som ska beslutas under mötet.

Emma Andersson förtydligar att de alternativ som finns i underlaget är det alternativ som det ska röstar på då länsstyrelsen saknar mandat att besluta om lägre förvaltningsintervall.

Sametingets företrädare vill dela alternativ 1 i två delar då representanten anser att inget av alternativen gynnar rennäringen. Resultatet för de nya förvaltningsmålen kommer oavsett att leda till förluster på mer än den av riksdagens antagna toleransnivån om max 10%.

Diskussion angående hur röstningen ska gå tillväga då representant för rennäringen och fäbodbruket anser att underlaget är felaktigt och oavsett kommer att leda till för stora förluster för rennäringen.

Sametingets representant anser att alternativen är grundade på felaktig information och står ej bakom de alternativ som finns tillgängliga.

Förtroendevald (MP) har förståelse för de kulturella synpunkterna men lyfter vikten av att bibehålla den miniminivån för att säkerställa gynnsam bevarandestatus nationellt. Detta för att inte riskera att arter blir utrotade.

Emma Andersson förtydligar att förvaltningsmålen är viktiga för att övrigt arbete ska kunna fortlöpa.

Diskussion uppstår angående om vissa intressen avstår från att rösta för att de ej står bakom något av alternativen. Landshövdingen klargör möjligheterna angående hur röstningen ska gå tillväga och vilka möjligheter intressen har att lämna avvikande mening.

Resultat av röstningen angående förvaltningsmål och intervall för **järv** resulterade i: 11st röster på alternativ 2, 3st röster på alternativ 1 och 2 st ledamöter avstår från att rösta.

Slutgiltiga förvaltningsmålen för järv är:

Övre intervall 38

Mål 34

Nedre intervall 30

Resultat av röstningen angående förvaltningsmål och intervall för **lodjur** resulterade i: 11st röster på alternativ 1, 2st röster på alternativ 2 och 3 st ledamöter avstår från att rösta.

Slutgiltiga förvaltningsmålen för lo är:

Övre intervall 25

Mål 21

Nedre intervall 17

Resultat av röstningen angående förvaltningsmål och intervall för **björn** resulterade i: 11st röster på alternativ 2, 3st röster på alternativ 1 och 2 st ledamöter avstår från att rösta.

Slutgiltiga förvaltningsmålen för björn är:

Övre intervall 800

Mål 650

Nedre intervall 500

Delegationen tillstyrker med 13 röster mot 3 att det inte ska fastställas ett förvaltningsmål med tillhörande intervall för varg i Jämtlands län.

Diskussion uppstår kring frågan om delegationen kan rösta/ besluta om en intervall och förvaltningsmål på noll för varg.

Emma Andersson klargör att delegationen inte kan besluta om ett lägre förvaltningsmål och intervall än den miniminivå på en förnygring som Naturvårdsvärdsverket beslutat.

Jakt och viltvårdsintresset anser att länsstyrelsen ska sikta på de nedre intervallen på samtliga rovdjursarter. Sametinget, rennäringsen, ägare och brukares representant samt två förtroendevalda för (C) instämmer.

Övrig fråga angående när i tid en förnyelse av den nationella miniminivån för respektive art sker ställs av förtroendevald (C). Malin Larm vilthandläggare klargör att miniminivån ses över vart sjätte år.

§ 6 Information-
Licensjakt lo

Malin Larm presenterar årets preliminära licensjakt gällande lodjur. Antalet lodjur som eventuellt kommer att tilldelas på licensjakten samt i vilka områden som de ska fördelas. Den preliminära tilldelningen inför årets licensjakt blir 24 individer indelade i 8 områden likt tidigare år. I två av områdena kommer licensjakt att utebli. Det preliminära antalet loföryngringar i länet är för närvarande 27 stycken. Samt att i ett område kommer enbart jakt efter singeldjur att vara tillåtet.

Då de nya förvaltningsmålen och intervall som har röstats fram idag för länet är 21 föryngringar mot de tidigare 24 så kommer länsstyrelsen att fatta licensjakts beslut med de framröstade 21 föryngringarna som grund i beslutet.

Representant från Sametinget ställer frågan om områdesindelningen är väl genomtänkt när inte inventeringen är färdigställd. Inventeringen är klar den sista februari samt att de områden som är långt västerut är ej inventerade i dagsläget.

Niklas Rumm inventeringsansvarig påtalar att inventeringen är planerad att utföras först i de östra delarna av länet och sedan förflytta sig västerut, så inventeringen går som planerat. Länsstyrelsen är säkra på att det nuvarande inventeringsresultatet kommer att bestå vilket ej kommer att påverka licensjakts beslutet.

Diskussion kring användning av motordrivet fortskaffningsmedel uppstår. Emma Andersson förklarar att den höga tilldelningen motiverar en effektivisering av licensjakten.

§ 7 Information-
Förvaltningsplaner och
fortsatt process

Malin Larm informerar kring arbetet med de nya förvaltningsplanerna gällande stora rovdjur som är planerade att vara färdiga 2022.

Naturvårdsintresset ställer frågan hur länsstyrelsen arbetar kring den nuvarande förvaltningsplanen. Emma Andersson svarar att den nuvarande förvaltningsplanen är inaktuell.

§ 8 Information-
Älgvårdsfonden 2021

Johanna Gjersvold presenterar älgvårdsfonden. Den ökade fällavgiften kommer att synas på den redovisade älgvårdsfonden 2022.

§ 9 Information-
Viltskadeanslaget 2021

Jerk Sjöberg presenterar viltskadeanslaget 2021.

Fäbodbruket ställer fråga angående ersättning för skador på gröda orsakade av klövvilt. Jerk Sjöberg svarar att det inte finns någon form av ersättning gällande betesskador på gröda orsakade av klövvilt.

Jakt och viltvårdsintresset ställer frågan angående vad ersättningen går till. Jerk Sjöberg förklarar att pengarna går till att täcka försäkringskostnader samt veterinärkostnader.

Naturvårdsintresset undrar i vikt syfte som hundarna har använts när skador har uppstått på dem?

Jerk Sjöberg förklarar att de skador som viltskadeanslaget hanterar är bland annat de skador som uppstår på jakthundar som inte jagat

rovdjur avsiktligt men blivit offer i en rovdjursattack och genom det ansökt om ersättning för veterinärkostnader.

Diskussion uppstår kring vilka fåglar som ger ersättning för skada och Jerk Sjöberg förklarar att det enbart är svan, trana samt vissa arter av gäss.

§10 Samråd

Uppehåll i jakttider efter älg.

Jerk Sjöberg presenterar länsstyrelsens tjänstemannaförslag samt bakomliggande statistik och motivering i fråga om eventuellt uppehåll i jakttiden under älgens parningstid. Tjänstemannaförslagen är uppdelade enligt nedan:

Förslag 1

Uppehåll i jakttiden för älg i Jämtlands län är 14 dagar och gäller för de kommande tre jaktsäsongerna 2022/2023, 2023/2024 och 2024/2025. Samtliga tre jaktsäsongerna innefattar samma start- och slutdatum för uppehållet:

- Från och med den 24 september till och med den 7 oktober 2022.
- Från och med den 24 september till och med den 7 oktober 2023.
- Från och med den 24 september till och med den 7 oktober 2024.

Förslag 2

Uppehåll i jakttiden för älg i Jämtlands län blir 14 dagar och gäller för de kommande tre jaktsäsongerna 2022/2023, 2023/2024 och 2024/2025. Start- och slutdatum för uppehållet anpassas för respektive jaktsäsong för att möjliggöra fyra jaktbara helger i september:

- Från och med den 26 september till och med den 9 oktober 2022.
- Från och med den 25 september till och med den 8 oktober 2023.
- Från och med den 30 september till och med den 13 oktober 2024.

Ordförande tar vid och lämnar ordet till respektive intresse.

Jakt och viltvårdsintresset styrker den statistik som visas och påpekar att antalet älgkor har ökat i avskjutningen vilket leder till minskad reproduktion som visas i underlaget. Intresset påpekar även vikten att förvaltningen har ett högt förtroende och att den adaptiva förvaltningen möjliggörs. Risk finns att förtroendet minskar och att egna avskjutningsjusteringar sker ute i skogen. Detta kan försvåra den adaptiva förvaltningen på sikt.

Skogsnäringens representant ställer frågan varför inte länsstyrelsen inväntar naturvårdsverkets beslut gällande överklagan av brunstuppehållet på älg.

Jerk Sjöberg förklarar att länsstyrelsen inväntar beslutet men detta samråd är till för att klargöra vad samtliga intressen har för åsikter samt synpunkter gällande brunstuppehållet. Diskussion uppstår kring de förslag om brunstuppehåll som länsstyrelsen har lämnat.

Skogsnäringens representant undrar varför inte beslutet gällande brunstuppehållet synkas med angränsande län. Jerk förklarar att detta beslut synkas med Västernorrland och att de har samma förslag som Jämtland. Sedan är åsikter från viltförvaltningsdelegationens

representanter viktiga i dessa frågor. Jakt och viltvårdsintresset styrker att dialog har bedrivits gällande brunstuppehållet.

Sametinget representant vill att denna fråga ska konsulteras med samebyar. Landshövdingen förtydligar att valfritt intresse har rätt att diskutera detta var för sig och framföra sin åsikt i viltförvaltningsdelegationen.

Representanters synpunkter

-Förtroendevald (S) anser att länsstyrelsen ska stå fast vid brunstuppehållet.

-Skogsnäringens representant anser att skadenivån på skogen är fortsatt för höga och anser att det ska möjliggöras fler jakt dagar för att kunna uppfylla avskjutningsmålen. Anser att ett brunstuppehåll försvårar för skogsnäringens mål. Men alternativ två är att föredra för att möjliggöra fyra helger med älgjakt.

-Förtroendevald (C) anser att alternativ ett är att föredra med ett brunstuppehåll från 24 september tills den 7 oktober.

-Representant för jakt och viltvårdsintresset anser att brunstuppehållet är positiv för älgpopulationen samt möjliggöra tid för småviltsjakten. Alternativ ett är att föredra med ett brunstuppehåll från 24 september tills den 7 oktober. Intresset påtalar även att den taggrestriktion som råder i vissa förvaltningsområden är väldigt bra för att ge älgkor goda förutsättningar att bli befruktade i september vilket leder till ökade kalvvikter på reproduktionen.

-Lokalt näringsliv och turism anser att alternativ ett är att föredra med fasta datum för uppehållet. Positiv till brunstuppehåll.

-Fäbodbrukets representant anser att alternativ ett är att föredra med ett fast datum för uppehåller och ställer sig positiv till ett brunstuppehåll. Förklarar att det är ett livsmedel som ska tas väl om hand om samt anser att köttet får en sämre smak efter brunsten vilket en tidig jakt är att föredra.

-Ytterligare en förtroendevald för (C) ställer sig positiv till uppehållet och påpekar svagheter i ÅBIN samt situationen angående kronhjorten.

-Trafiksäkerhet/ illegal jakts representant ställer sig positiv till brunstuppehållet och anser att älgjakten ska bedrivas i så stor utsträckning som möjligt i september. Förordar alternativ två.

-Naturvårdsintresset anser att brunstuppehållet är viktigt av etiska skäl. Påpekar att det saknas forskningsunderlag gällande vilken tid som brunsten startar i norra delarna av Sverige.

-Friluftsinntresset har inget att tillägga angående brunstuppehållet.

§ 11 Information
Konsultationsordning

Jurist Ian Kindstrand informerar om den nya konsultationslagen som kommer att träda ikraft från och med den 1 mars. Denna lag kommer att innebära att de sakfrågor som berör rennäringen/samebyar ska konsulteras först innan beslut fattas. Ian Kindstrand förklarar att ett arbete sker med sametinget i dagsläget vilka frågor som ska konsulteras samt hur arbetet ska gå tillväga.

Länsrådet tydliggör även att samråd sker med övriga berörda länsstyrelser gällande konsultationsordningen.

Diskussion uppstår om alternativen för förvaltningsmålen och intervall borde ha varit en konsultations fråga.

Sametingets representant anser att alternativen borde varit en konsultationsfråga om lagen trätt i kraft. Diskussion uppstår och Ian Kindstrand förklarar att det är sådana arbetssätt som ska beredas med sametinget och övriga länsstyrelser gällande vad som ska konsulteras.

§12 Övriga frågor

Information angående licensjakt på björn 2022. Viltchef Olov Hallquist informerar att den överklagan som till slut hamnade hos kammarrätten har avslagits vilket innebär att fjolårets tilldelning på licensjaktbjörn var korrekt bedömd och avvägd mot gybs. Jakt och viltvårdsintresset påpekar att litispensens ska tas i beaktan när beslut fattas.

Diskussion om den planerade tilldelningen på årets licensjakt på björn uppstår men viltchef Olov Hallquist hänvisar till att invänta beslutet där tilldelningen kommer att offentliggöras.

Det förs även diskussion angående områdesindelningen och vissa påtalar att ett pottjaktsystem skulle kunna vara ett alternativ.

Olof Hallqvist informerar att begäran om delegering angående viltförvaltningsdelegationen kommer ske inför nästa år. Beslutet om delegering kommer efter årsskiftet.

**§13 Avvikande meningar
samt noteringar till
protokollet**

Se bilaga 1

§ 14 Mötet avslutas

Ordförande avslutade och tackade för dagens möte.

Länsstyrelsen
Jämtlands län

X

Jan Östling
Sekreterare

X

Anders Häggkvist
Justerare

X

Martin Trostemo
Justerare

X

Marita Ljung
Ordförande

Bilaga 1

Notering till beslut om förvaltningsintervall:

Intervall bör sättas så att toleransnivån för rovdjursskador för rennäringen samt livsmedelsstrategins mål om produktion av livsmedel i länet ges förutsättningar att nås.

Med de beredda förslagen som grund till beslutet om förvaltningsintervall tror vi att det är osannolikt att man kommer att klara av detta givet skadenivåerna.

Vi vill därför lägga extra tyngd på länsstyrelsens arbete där vi önskar att man lägger sig på de nivåer intervallen medger för att göra situationen så lite dålig som möjligt - dvs att lägga sig nära de nedre intervallen på samtliga rovdjursarter så länge skadenivån för rennäringen är för höga samt möjligheterna för övrig tamdjurskötsel ej är gynnsamma i enlighet med livsmedelsstrategin.

Vi vill också att man påtalar behovet av översyn av förvaltningsmålen till Naturvårdsverket och regeringen så snart man ser att de ej är förenliga med produktionen av livsmedel.

Vår uppgift i VFD är att förvalta vilt i balans till andra intressen, med dessa förslag till förvaltningsintervall upplever vi ej överensstämmer med vare sig toleransnivåer för skador, livsmedelsstrategi eller behovet av säker och trygg försörjning av mat till vår befolkning.

Lars Ahlin
Representerar ägare och brukarintresset av jordbruksmark.

Notering till protokoll fört vid Viltförvaltningsdelegationens möte den 17 februari 2022

Angående beslut om förvaltningsmål och intervall för stora rovdjur i Jämtland.

Inför dagens beslutsmöte genomfördes informationsmöten och dialog enligt dokumentet ”Underlag för beslutsförslag för förvaltningsmål och intervall vid Viltförvaltningsdelegation...”, vid dessa möten föreslog rennäringens intresset förslag som inte bereddes av Länsstyrelsen då Länsstyrelsens tjänstemän anser att rennäringens intressets förslag inte följer förvaltningsinstruktioner från Naturvårdsverket.

På återkommande begäran från rennäringens intresset att konsekvenserna för rennäringen i länet av den sammanlagda mängden rovdjur som Länsstyrelsen/Viltförvaltningsdelegationen har att förvalta måste sammanställas, gjordes dokumentet en ”Sammanställning av det samlade rovdjurstrycket med avseende på rennäringen i Jämtlandslän” 2021-11-12.

Länstyrelsen
Jämtlands län

Av dokumentet framgår att de förslag som idag lämnas till Viltförvaltningsdelegationen att besluta om så kommer båda förslagen att leda till större förluster för rennäringen än den av Riksdagens antagna Toleransnivån om max 10%

Detta trots att:

- Endast direkta skador har räknats med, inga indirekta skador såsom aborter av stress, flyktskador
- Björnpredation har endast räknats med predation på kalv, ej på vuxna renar
- Björnpredationen har gjorts med en beräknad andel av björnarna, här råder stor osäkerhet. Man kan därför påstå att de beräknade förlusterna är underskattade. Trots detta och att beräkningarna ändå visar att rennäringen kommer att lida avsevärt större förluster än 10 % går Länstyrelsen vidare med förslagen om förvaltningsintervaller på lo, järv, björn och varg. Under möte lades förslag från rennäringen om att miniminivån ska anges som mål och förvaltningsintervall för samtliga rovdjur så som även föreslagits under dialogmötena. Förslaget avvisades med hänvisning till Naturvårdsverkets instruktioner om förvaltningsplaner.

Då sedan röstning mellan två för rennäringen och även fäbodbruket dåliga förslag genomfördes kunde vi, undertecknade ledamöter inte rösta för något av de förelagda förslagen utan avstod att rösta och lämnar denna notering till protokollet.

Det förslag som beslutades idag kommer att leda till ytterligare många år av rovdjursförluster på mer än 10 % för rennäringen, vilket i sin tur leder till:

- att länets renskötsel företagare lider förluster utan ekonomisk ersättning för hela förlusten.
- att målet om ökad självförsörjningsgrad i Livsmedelsstrategin inte kan nås.
- ett stort antal björnar leder till förluster och merarbete även för fårnäring och fäbodbruk.

Med ovan angiva anledning avstod vi från att rösta på vissa eller alla rovdjurs förvaltningsintervall/mål

Fransiska Rensberg

Marianne Gråik

Erik Daabach

Kjell-Ove Klemensson

Enl dagens möte på VFD 20220217 förvaltningsmål och intervaller, vill jag förtydliga att jag och Anders Häggkvist biträder Peter Erikssons notering/mvh Cristine

Mvh Cristine Persson (C)

Ledamot i regionfullmäktige, 3:e vice ordf i Hälso- och sjukvårdsnämnden, ordf i Samordningsförbundet Jämtlands län, ledamot i Landstingsbostäder och pensionärsrådet.

Naturvårdsintresset i Jämtlands läns viltförvaltningsdelegation lämnar härmed avvikande mening för vart och ett av

besluten om förvaltningsmål och -intervall för respektive järv, lo, björn och varg

Övergripande för vår avvikande mening är att vi anser att även Jämtlands län måste ta ansvar för att de stora rovdjuren ska finnas i livskraftiga populationer i hela sitt utbredningsområde.

Vi anser att länet inte gör det genom att lägga sig på minsta möjliga intervall och mål.

Länsstyrelsen Jämtlands län

Vi ser också en risk att länet hamnar under miniminivån för någon art när de nedre intervallen ligger så nära miniminivån, som nu är beslutat. Det har de facto hänt tidigare.

Järv

I röstningsförfarandet röstade naturvårdsintresset för förslag 1, med intervallet 30–42 fy och målnivån 36 fy. Vi lämnar avvikande mening för förslag 2, som fick majoriteten av rösterna. Vi anser att länet måste ta större ansvar än så för en art som är klassad som sårbar och vars status i rödlistan inte har förbättrats sedan 2010.

Lodjur

I röstningsförfarandet röstade naturvårdsintresset för förslag 2, med intervallet 17–27 fy och målnivån 21 fy. Vi lämnar avvikande mening för förslag 1, som fick majoriteten av rösterna. Även lodjur är klassad som sårbar i rödlistan och populationen har legat runt 200 fy i landet som helhet sedan 2015. Innan dess var antalet föryngringar ännu lägre under ett antal år. Tanken var att antalet lodjur i norra förvaltningsområdet skulle minska i takt med att populationen blev större söder om renskötselområdet. Det har landet som helhet inte levt upp till.

Björn

I röstningsförfarandet röstade naturvårdsintresset för förslag 1, med intervallet 560–840 individer och målnivån 700 individer. Vi lämnar avvikande mening för förslag 2, som fick majoriteten av rösterna.

Skadegörande individer tas bort där de gör skada, på renarnas kalvningsland. Då bör helt klart större hänsyn kunna tas till allmänhetens intresse. I Jämtlands län svarade 51% "ja, absolut och 14% "ja, kanske" på frågan om de kan acceptera att ha björn där de bor.

Varg

I röstningsförfarandet röstade naturvårdsintresset mot att länet ska ha noll vargföryngringar. Vi anser att länet måste ta sin del av ansvaret för en art som är klassad som starkt hotad och där den genetiska situationen är allvarlig. En föryngring i Jämtlands län skulle kunna fungera som en "stepping stone" som underlättar migration. Den invandring av vargar från Finland/Ryssland, som är förutsättningen för den låga miniminivån i Sverige, har uteblivit. Alternativen är då en betydligt högre nationell miniminivå eller att se till att invandring av vargar, som kan tillföra nya gener i populationen, faktiskt sker.

För naturvårdsintresset, Vallbo 22020217

Karin Ericson
